De keten van ontwikkeling van DGT in Nederland en Belgie (en de wereld)

Wies van den Bosch
Roland Sinnaeve
VDGT, 5 juni 2026

1

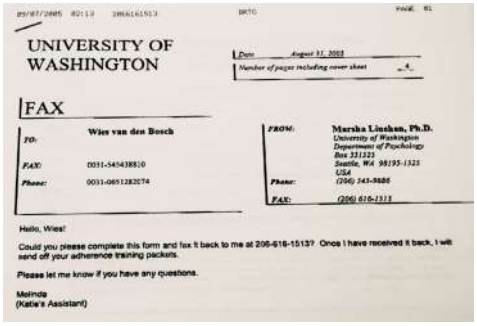
Ontstaan: 1989-1993

- Jellinek Amsterdam: groep patienten waarvoor geen behandeling voor handen was (ook niet in algemene ziekenhuizen).
- Te complex: combinatie van verslaving, suicidaliteit, promiscuiteit, crises, overlast.
- Lastige patienten: stigmatisatie.
- Therapeuten die angstig en afhoudend waren.
- Alleen crisesbehandeling mogelijk.

2

Wat voor tijd was dat?

- Geen internet, geen mobiele telefoons, semafoons.
- Je mocht roken aan boord van het vliegtuig
- Fax

UNIVERSITY OF WASHINGTON

FAX

TO: Wies van den Bosch
FAX: 0031-54543881O
Phone: 0031-0651282074

FROM: Marsha Linehan, Ph.D.
University of Washington
Department of Psychology
Box 321323
Seattle, WA 98195-1525
USA
Phone: (206) 543-9886
FAX: (206) 616-1513

Hello, Wies!

Could you please complete this form and fax it back to me at 206-616-1513? Once I have received it back, I will send off your adherence training packets.

Please let me know if you have any questions.

Melinda
(Katie's Assistant)

3

1993

- Textbook van Linehan komt uit, en de resultaten van haar eerste RCT: populatie niet alleen BPS.
- Comorbiditeit niet uitgesloten. Wel opiaat afhankelijken.

- Antwoord?

4

1994

- Poging een training in Nederland te organiseren.
- Linehan wil niet komen. Weet zelfs niet dat Nederland bestond.
- Maar veel vragen om training en dus organiseert Linehan een internationale training in Seattle.
- Wij (Jellinek) sturen met de psychiatrie Amsterdam een team dat augustus/september 1994 getraind wordt in Seattle. Schok (24 uur per dag). New York Hospital: praktijkervaring.
- Diploma nav de trainingontwerp M. Swales
- Vanaf oktober worden therapeuten geworven (die hun patienten mogen meenemen en naar de VT sturen als bekrachtiging).

5

1995

- 25 januari start van pilot van programma (samen werking met psychiatrie Amsterdam).
- 9 patienten die suicidaal en depressief zijn, en suicidaal en verslaafd
- Wekelijkse vertaling van de handleiding
- Juni besluit: de pilot is geslaagd (geen suicide). Start opzet onderzoek .

6

Duidelijke ervaringen

- We hebben geen idee wat we doen, maar het werkt wel.
- Het nut van Mindfulness wordt duidelijk: stil staan.
- Validatie is meer dan client centered denken: het is ook verandering eisen.
- DGT therapeut is een keuze.
- Het CT helpt en zorgt voor verbinding, ook als je het niet over prive-zaken hebt.
- Dialectiek toepassen is moeilijk.
- Samenwerken in de GGZ nog meer!

7

1996

- Start onderzoek
- Subsidie door het ziekenfonds
- Kosten van therapeuten worden betaald vanuit trainingen
- Formele vertaling van het handboek (samen met patienten)

8

1996

9

1998

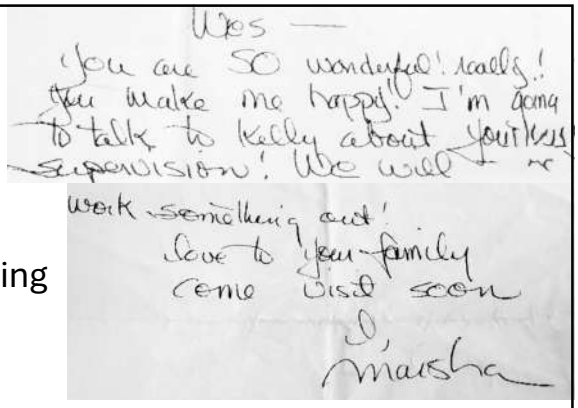
- Oprichting stichting Dialexis
- zes-daagse trainingen

10

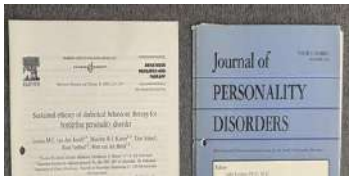
1996-2001

- Van zesdaagse naar tiendaagse training
- Onderzoek loopt
- Meerdere teams ontstaan.
- Accreditatie als DGT therapeut (met gedoe)
- Eerste publicatie: bevestiging van Linehan's trial (bestaansrecht DGT)
- 1998: Anne Huntjens doet mee aan de eerste training

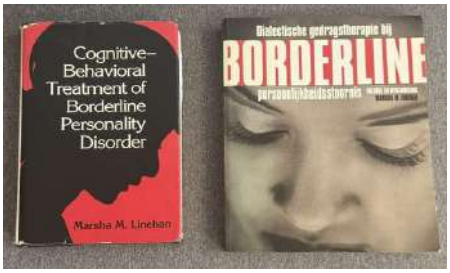
11

2001-2008

- Onderzoek levert verschillende artikelen op
- Eerste implementatie DGT in Forensisch veld
- Trainingen nemen toe, (ook buiten Nederland) maar aantal trainers blijft achter.

12

2008

- Stichting Dialexis >>>>>> Dialexis advies
- Trainingen binnen instituten nemen een grote vlucht (in 2002 al in Veldwijk!)
- Ursula Witteveen gaat DGT doen

13

2009 - 2010

- Residentieel programma in Oegstgeest
- Interne opleidingen Justitieel veld
- Start onderzoek Oegstgeest
- Roland doet zijn intrede
- Start centrale intake Zuid Holland

14

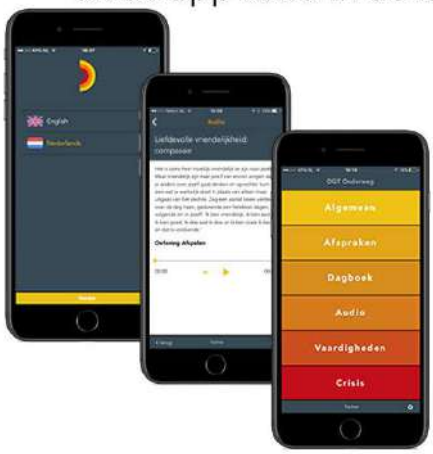
2014

- De Jelgersma wordt opgeheven.
- Reden: bezuiningen
- Uitslag onderzoek: residentieel even effectief als ambulant.

15

2015

- Eerste DGT vereniging wordt opgericht, en de app komt in de lucht.

16

2015- 2019

17

2018

- Startbijeenkomst WDBTA.
- Doel: behouden van Marsha's erfgoed, en bevorderen ontwikkeling en samenwerking wereldwijd.
- Werkwijze: bottom-up, geen eisen en voorwaarden maar coaching en richtlijnen

18

2018-2019:
Overgang leiderschap DGT Nederland
start WDBTA

19

DGT vroeger, nu, en in de toekomst

Een perspectief uit de “derde generatie”

20

Hoezo “derde generatie?”

M.M. Linehan	“Hoe krijg ik mensen uit de hel?” “Kan ik bewijzen dat het werkt, en het overdraagbaar maken?”
Eerste verspreiders	"Hoe kan ik Marsha’s levenswerk bewaren en zuiver doorgeven?”
Mijn generatie	“Wat is essentieel, en wat context- of persoonsgebonden?”
Huidig	"Wie is Marsha?“ "Waarom zou dat voor mij relevant zijn?"

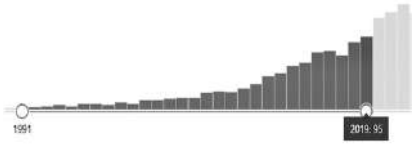
21

Vroeger, nu en toekomst

1. Marsha leidt, DGT bloeit (tot 2019)
2. Verder zonder Marsha én de eerste verspreiders (2019-nu)
3. Vanaf 5 juni 2026, Doorn (toekomst)

22

Marsha leidt, DGT bloeit

’90	° DGT-trainingsinstituten, ° SPM, ° ISITDBT verspreiding West-Europa, Canada, Oceanië
Nillies	DBT adherence coding scale (Korslund et al., 2003), °LBC verspreiding Zuid-Amerika en Azië
Onderzoek	repliceren → verbreden → verdiepen (o.a. adherence, implementatie, componenten, moderatoren, mediatoren en behandelmechanismen).

23

Nederland in de voorhoede

Dr. Wies van den Bosch	voert eerste replicatie buiten de VS uit (van den Bosch, Verheul et al.) ontwikkelt stepdown DGT (van den Bosch, Sinnaeve et al.) vertaalt en schrijft handboeken werkt procedures voor certificering uit leidt teams en DGT-trainers op richt Dialexis op (2008) vertegenwoordigt Nederland in SPM en B-Tech
De Bruin, Koudstaal, Muller et al.	werken Surfen op emoties uit (DGT voor jongeren)
DGT vereniging	° 2014 VDGT Nederland, ° 2021 DGT Vlaanderen

24

Van: Roland Sinnaeve

Verzonden: donderdag 8 april 2010 22:54
Aan: [redacted]
Onderwerp: meta-analyse

Beste Dr. van den Bosch,

Mijn naam is Roland Sinnaeve, Klinisch Psycholoog en student Master of Statistics. Ik sprak u een week geleden aan op een symposium in De Hallen, Brugge.

Ik vroeg, in het kader van een meta-analyse, of u weet had van ongepubliceerd data van clinical trials waarin de effectiviteit van DGT bij patiënten met BPS werd onderzocht.

U was zo vriendelijk me uw email-adres te geven.

In bijlage vind u de nodige uitleg (Letter Meta-Analysis), mijn voorlopige sample van referenties en een checklist voor ongepubliceerde data.

Bij voorbaat dank en met hartelijke groet,

Roland Sinnaeve

PS: Ik schreef de brief onpersoonlijk en in het Engels zodat u ze naar eventuele (anderstalige) collega's kan doorsturen.

Van: Wies van den Bosch

Verzonden: maandag 12 april 2010 11:18
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: meta-analyse

Beste Roland, (als ik u zo aan mag spreken)

Ik heb uw verzoek aan degene doorgestuurd die mij ooit benaderd heeft, en ben van zins uw vraag over de DGT website te sturen.

Maar daarbij rees voor mij de vraag of het niet beter zou zijn als u mij op de een of andere wijze zou includeren bij uw onderzoek (en dan bedoel ik niet alleen mijn data).

Ik denk dat de kans op medewerking vanuit de DGT groep groter is wanneer zij zien dat ik als een van de researchers op DGT gebied, er daadwerkelijk bij betrokken ben.

Maar ik wil zeker niet de indruk wekken dat ik mij opdring, dus het is volledig aan u wat u met deze vraag wilt.

Met vriendelijke groeten

Wies van den Bosch

L.M.C. van den Bosch, PhD

Clinical Psychologist/psychotherapist

Affiliation:
General Psychiatric Hospital Pro Persona, Arnhem
Center for Specialistic Psychotherapy, Oegstgeest

25

edge the NIH's multidecade support for my research. In particular, my heartfelt thanks to Jane Pearson for being a champion of research on suicide prevention and treatment.

I'd like to acknowledge the DBT researchers and clinicians who want to advance the dissemination and implementation of DBT research through the United States and the world. I thank each of you: Martin Bohus, Alex Chapman, Kate Comtois, Linda Dimeff, Katie Dixon-Gordon, Tony DuBose, Alan Fruzzetti, Pablo Gagliesi, Melanie Harned, André Ivanoff, Sara Landes, Cesare Maffei, Shelley McMain, Lars Mehlum, Alec Miller, Andrada Neacsiu, Azucena Palacios, Shireen Rizvi, Roland Sinnaeve, Michaela Swales, Charles Swenson, Wies van den Bosch, and Ursula Whiteside.

The organizations I founded and the people who run them: I thank the leadership and staff of the DBT-Linehan Board of Certification, the International Society for the Improvement and Teach-

26

Steeds dichter bij de kern

"Integratie cognitieve gedragstherapie, Zen en dialectische filosofie voor patiënten met BPS en aanhoudende suïcidaliteit"

"Een unieke manier van samenwerken waarin ervaring en wetenschap elkaar blijven versterken om mensen uit een emotionele hel te helpen."

The New York Times

LIVES RESTORED

Expert on Mental Illness Reveals Her Own Fight

By Benedict Carey

June 23, 2011

See how this article appeared when it was originally published on NYTimes.com.

HARTFORD — Are you one of us?

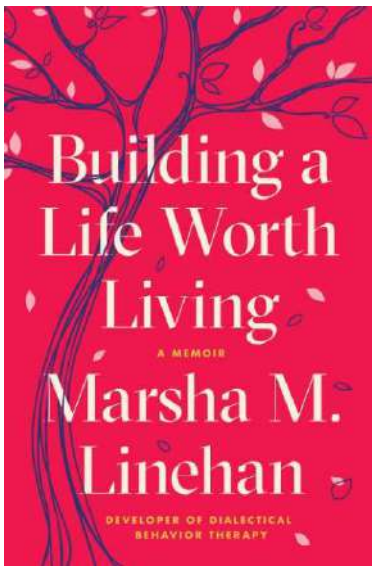
The patient wanted to know, and her therapist — Marsha M. Linehan of the University of Washington, creator of a treatment used worldwide for severely suicidal people — had a ready answer. It was the one she always used to cut the question short, whether a patient asked it hopefully, accusingly or knowingly, having glimpsed the macramé of faded burns, cuts and welts on Dr. Linehan's arms:

"You mean, have I suffered?"

27

"The publisher of the book had said the title should include the phrase 'cognitive behavioral therapy'. I said 'absolutely not. We are not doing cognitive behavioral therapy; DBT is something different' (…) In the end, we compromised and called it Cognitive-Behavioral Treatment of Borderline Personality Disorder."

- M.M. Linehan (p. 312)

"Then Bob Michaels said 'look how much you are making out of such little data.' Marsha shot back, 'And how much data are there in psychoanalytical treatments of patients at this point?' (…) They treated her that way because they saw she was really good. You don't get that unless they feel challenged."

- C. Swenson (p. 303)

28

Verder zonder Marsha et al. (2019-nu)

B-Tech	→ netwerk gelijkwaardige affiliaties, incl. Dialexis
SPM	→ ° WDBTA / ° EDBTA
1x/ j Seattle	→ frequent online contact
Onderzoek	Trends zetten zich door + COVID versnelt ontwikkelingen telepsychologie. Verwachtingen tav DGT worden realistischer.

29

Nederland nog steeds de voorhoede…

2018-2025	Wies en ik zetten mee schouders onder WDBTA Dialexis versterkt samenwerking met B-Tech
2019	Studiedag 'compassievolle technologie'
2022	° NB-DGT
Onderzoek	adolescenten (Van der Hout et al.), jonge ouders met BPS (Vigeveno et al.) LVB (Van Vonderen et al.), ASS (Huntjes et al.), NF1 (Van Leeuwen et al.) DGT vs ST (Wibbelink et al.), emotieregulatie (Sinnaeve et al.), …

30

Overdracht bestuur Dialexis, 2019

31

32

… maar ook weer niet helemaal,

2018 – 2023	VDGT wordt inactief, herstart, en rijdt zich meermaals vast. Certificering noodgedwongen terug bij Dialexis
2025	NB DGT moet de boeken sluiten
	Wies (teruggetreden) en ik (PhD afwerken!) doen internationaal stap terug, en zien anderen geen stap naar voren maken. Onderzoek uit Nederland wordt internationaal minder opgepikt.

… of toch wel?

33

Amsterdam, 2025

Amersfoort, 2025

Gdansk, 2025

Nijmegen, 2025

34

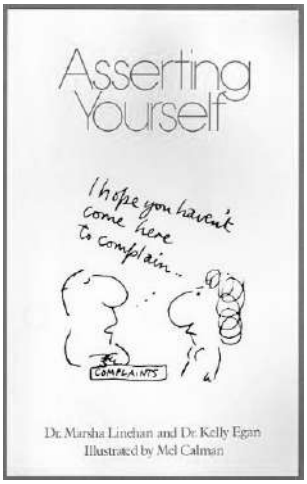
Rode draad

DGT gedijt waar mensen vastlopen in complexe problemen en wanhoop
én anderen bereid zijn hulp te bieden.

Data en oprecht enthousiasme leiden er niet toe dat DGT blijft bestaan.
Het vraagt continue inzet en actief meedoen.

DGT verbindt generaties,
over classificaties, therapiestromingen en tijdszones heen.

Samen zoeken, met ups en downs.
Conflict is onvermijdelijk. Vervreemding niet.

35

Erbarmelijke situaties in de Amsterdamse noodopvang: 'Ik ben gevlucht om vrijheid te ervaren, maar voor mijn gevoel zit ik ook hier in een cel'

ACHTERGROND

Het UWV betaalt uitkeringen, maar wil ook suïcide voorkomen: 'Vaak zeggen ze: u bent die eerste die me als een mens ziet'

Geldzorgen Mensen die een uitkering ontvangen, zijn oververtegenwoordigd in de zelfmoordcijfers. Het UWV is daarom alert op mentale problemen. „Het helpt als je luistert naar hun verhaal"

Relevantie anno 2026

ACHTERGROND

Zorg zonder tralies voor 'veelpleger' Edwin V.: Iedereen wilde het, maar het gebeurde niet. Nu is hij dood.

Verward persoon 'Veelpleger' Edwin V. was een psychiatrisch patiënt die steeds pas zorg kreeg als hij weer eens misdrijven had gepleegd. NRC volgde hem drie jaar. Woensdag 1 april maakte Edwin in zijn gevangeniscel een eind aan zijn leven.

NIEUWS

Hoogleraren kinderpsychiatrie: pauzeer euthanasiewens voor jongeren tot 25

Het Parool

Meer mensen behandeld voor verslaving aan online gokken en designerdrugs: 'Probleem wordt zwaarder'

Een groeiend aantal mensen zoekt hulp voor verslavingen aan online gokken en designerdrugs. Dat blijkt uit nieuwe cijfers van het Landelijk Alcohol en Drugs Informatiesysteem (Ladis), dat trends in de verslavingszorg monitort.

36

VDGT congres 2027?